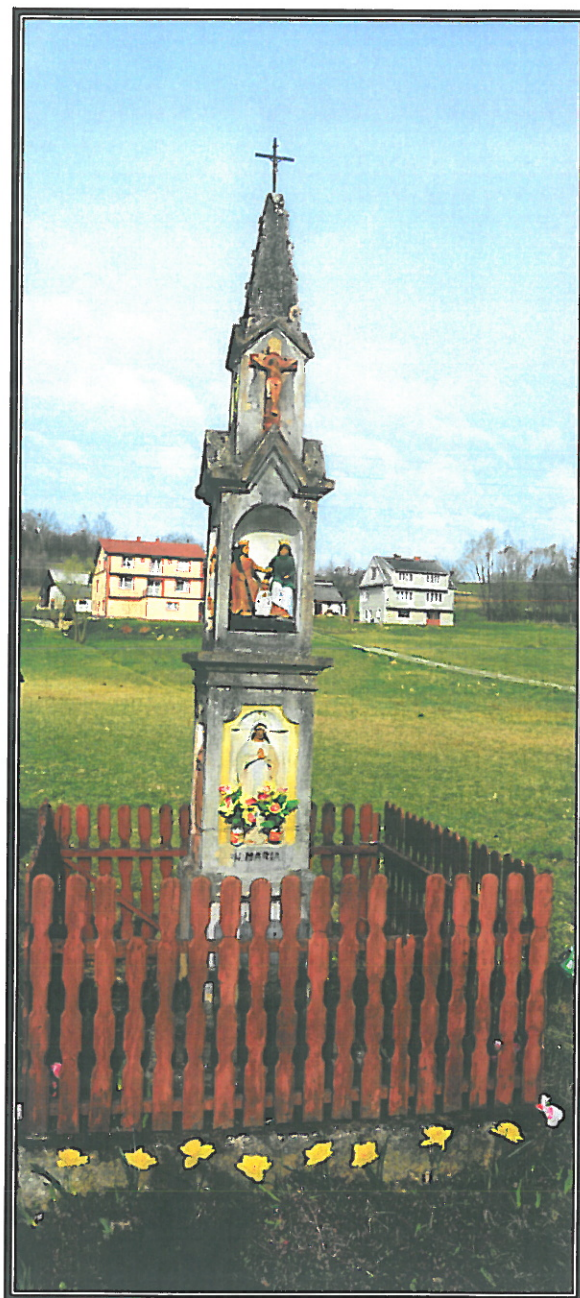

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
NEOGOTYCKIEJ KAMIENNEJ KAPLICZCE W
MIEJSCOWOŚCI KRÓLÓWKA

KONSERWATOR DZIEL SZTUKI

Tomasz Dworaczyński
mgr Tomasz Dworaczyński

Opracował:

Nowy Wiśnicz 2015

UZGODNIWO ZE STANOWISK
KONSERWATORSKIEGO
15 MAJ 2015
z up. marszałkowskiego wojewódzkiego
Konservatorskiego Związku w Krakowie
KIEROWNICZKA DELEGATURY W TARNOWIE
mgr Andrzej Cetera

Spis treści:

- I. **Dane ogólne**
- II. **Dane Dotyczące Konserwacji.**
- III. **Opis Obiektu.**
- IV. **Stan Zachowania.**
- V. **Proponowany Program Prac Konserwatorskich.**
- VI. **Dokumentacja fotograficzna**

I. DANE OGÓLNE:

RODZAJ: Neogotycka kamienne kapliczka w miejscowości Królówka

TEMAT: Tematem głównym jest rzeźba Trójcy Świętej

tekst inskrypcji na obiekcie :

*FIGURE UFUNDOWALI NA
CZEŚĆ I CHWAŁĘ TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ
FUNDATOR Ś.P JAN WÓJCIK I ŻONA MARYA
R. 1907*

WŁAŚCICIEL: Więckowska Emilia, Królówka 104, 32-722 Królówka,
Gmina Nowy Wiśnicz

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA: nieznan

DATOWANIE: ok. 1700 roku

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: Powiat bocheński, Gmina Nowy Wiśnicz,
miejscowość Królówka, działka nr 71.
Obiekt zlokalizowany bezpośrednio przy drodze
powiatowej nr P2082K.

KUBATURA:

- **WYMIARY CAŁEGO OBIEKTU** ok. 5,76 m²
- **COKÓŁ:** ok. 1,8 m²
- **POWIERZCHNIA PŁASKORZEŻB** ok. 0,508 m²

II. DANE DOTYCZĄCE KONSERWACJI:

- **ZLECENIODAWCA** - Urząd Miejski Nowy Wiśnicz, Rynek 38,
32-720 Nowy Wiśnicz
- **ZLECENIOBIORCA** – dane zostaną ustalone w wyniku postępowania zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych.
- **WYKONAWCA** - dane wykonawcy zostaną ustalone w wyniku postępowania zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych

III. OPIS OBIEKTU:

Jadąc od Nowego Wiśnicza w kierunku Królówki jako pierwszą spostrzegamy po prawej stronie kapliczkę z ok. 1700 roku. Kapliczka ufundowana przez Jana Marię Wójcików na cześć i chwałę Trójcy Świętej. Figurka jest obiektem kultu mieszkającej w sołectwie ludności od bardzo dawna. Wokół obiektu skupiają się mieszkańcy podczas majowych spotkań modlitewnych oraz turyści. Ponadto obiekt wpisuje się w szereg zabytków sakralnych jakie znajdują się w Królówce, zlokalizowany jest nieopodal Kościoła pod Wezwaniem Przemienienia Pańskiego oraz kompleksu Kapliczek zlokalizowanych na szlaku Brodzińskiego.

Kamienna czworoboczna kapliczka posiada trzy kondygnacje. W środkowej kondygnacji na przedniej ścianie znajduje się wnęka, a w niej rzeźba Trójcy Świętej, na cześć i chwałę której ufundowano kapliczkę. Na ścianach kapliczki znajdują się ponadto płaskorzeźby Matki Bożej Różańcowej, św. Józefa, Franciszka, Małgorzaty, i Jana Chrzciciela, św. Mateusza, Św. Szymona a na górnej kondygnacji płaskorzeźba Chrystusa Ukrzyżowanego. Kapliczka zwieńczona jest metalowym krzyżem. Kapliczka wymaga uzupełnienia spoin i pęknięć, usunięcia przebarwień, mchów, porostów niezbędne jest również uzupełnienie ubytków kamienia i oczyszczenia detali rzeźb, oraz dosztukowanie wielu elementów płaskorzeźb (z biegiem czasu figury świętych znajdujące się na obiekcie uległy znacznemu zniszczeniu brakuje niektórych elementów), konieczna jest również rekonstrukcja tekstu inskrypcji na trzonie i pod płaskorzeźbami oraz scalenie kolorystyczne. Mieszkańcy miejscowości podjęli kilka prób mających na celu prace ratunkowe kapliczki, wymalowano płaskorzeźby, zaklejono gipsem ubytki, zagospodarowano teren kapliczki. Jednak przeprowadzone działania w żaden sposób nie są adekwatne do skali zniszczeń, niezbędna jest profesjonalna renowacja obiektu która pozwoli na odtworzenie pierwotnego wyglądu oraz umożliwi zabezpieczenie przed dalszym niszczeniem. Kapliczka ma ponad 300 lat aktualnie jej stan techniczny jest bardzo zły. Ze względu na lokalizację w sąsiedztwie rzeki, kapliczka kilkakrotnie ucierpiała w wyniku powodzi. W dolnej części obiektu widnieje tablic inskrypcyjna z tekstem:

**FIGURE UFUNDOWALI NA
CZEŚĆ I CHWAŁĘ TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ
FUNDATOR Ś.P JAN WÓJCIK I ŻONA MARYA
R. 1907**

IV. STAN ZACHOWANIA:

Obiekt wykonany jest z piaskowca o drobnej i średniej strukturze. Posadowiono go na płytkim fundamentowaniu – podwalinie. Oględziny obiektu wskazują na zły stan wymagający pilnej konserwacji. Obiekt zachowany w bardzo złym stanie. Ze względu na lokalizację (nieopodal rzeki w bezpośrednim sąsiedztwie drogi) oraz brak zadaszenia obiekt narazony był na działanie niesprzyjających czynników atmosferycznych takich jak woda, wilgoć oraz wysoka i niska temperatura, wszystko to razem spowodowało rozległe zniszczenia. Powierzchnia kamienia posiada nawarstwienia chemiczne jak i biologiczne. Dolne elementy Kapliczki pokrywają kolonie mikroorganizmów (mchy, porosty). Powierzchnia kamienia posiada przebarwienia kolorystyczne – brunatne i czarne (powstałe w wyniku metabolicznej przemiany materii). Na całym obiekcie zauważyć można liczne pęknięcia i rozwarstwienia kamienia, które sprzyjają dalszej dezintegracji obiektu. Kamień mocno się osypuje. Płaskorzeźby uległy znaczącej dezintegracji powierzchni, widoczne są znaczne rozwarstwienia jak również ubytki i odpady niektórych elementów rzeźb które w dalszym ciągu coraz bardziej się pogłębiają.

V. PROPONOWANY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Obecnie stan zachowania obiektu wymaga remontu konserwatorskiego całego obiektu zarówno płaskorzeźb, trzonu, tekstu inskrypcji. Celem planowanych robót winno być powstrzymanie i wyeliminowanie przyczyn zniszczeń wszystkich materiałów a docelowo przywrócenie poprawnego stanu technicznego oraz pierwotnych walorów estetycznych i ideowych obiektu. Przy planowaniu remontu konserwatorskiego kapliczki należy położyć szczególny nacisk na zastosowanie odpowiednich materiałów stosowanych w konserwacji oraz dostosować sposób wykonania robót do wymogów narzucanych przy tego typu pracach. Materiały oraz dokładność wykonania robót renowacyjnych powinny zapewnić obiektowi długotrwałe zabezpieczenie przed występującymi wpływami niszczącymi i powodującymi destrukcję. Program prac konserwatorskich obejmował będzie kompleksowe prace restauratorskie, które przywrócą pierwotny wygląd obiektu. Pierwszym zabiegiem będzie wykonanie wstępnego wzmocnienia osypujących się partii kamienia przy zastosowaniu roztworu żywicy krzemooorganicznej, posiadającej cechy hydrofilne. Należy nasycić osypujące się partie rzeźbiarskie – części twarzowe figurki, szaty. Po rozkuciu i usunięciu pozostałości zapraw cementowych w miejscu spoinowania,

należy usunąć wszystkie nawarstwienia biologiczne i chemiczne stosując metodę mechaniczną i kontrolowanego piaskowania oraz metodę chemiczną. Elementy należy odsolić stosując metodę swobodnej migracji do rozszerzonego środowiska. Dalszym etapem będą prace związane z uzupełnieniem ubytków oraz rekonstruowaniem zniszczonych elementów w technice flekowania. Ubytki w kamieniu należy uzupełnić barwionymi w masie zaprawami mineralnymi modyfikowanymi dyspersjami żywicy akrylowej. Partie te po założeniu i wyrezonowaniu opracowane zostaną zgodnie z fakturą otoczenia. Ostatnim etapem prac będzie wykonanie zabiegu wzmacniania strukturalnego oraz hydrofobizacji.

Proponuje się przeprowadzić pełną konserwację techniczną i estetyczną obiektu celem przywrócenia pierwotnych walorów plastyczno estetycznych tj. :

1. Usuwanie nawarstwień i dezynfekcja obiektu uzupełnienie ubytków cokołu .
2. Rozkucie spoin, opracowanie miejsc ubytków
3. Usuwanie glonów, porostów, kompleksowe oczyszczanie.
4. Uzupełnienie ubytków flekowanie, kitowanie, czyszczenie detali, renowacja krzyża
5. Odtworzenie tekstu inskrypcji (rekonstrukcja tekstu na trzonie i pod płaskorzeźbami
6. Wzmocnienie obiektu hydrofobizacja
7. Scalanie kolorystyczne
8. Uporządkowanie i zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia kapliczki.
9. Wykonanie dokumentacji powykonawczej, fotograficznej i opisowej

VI. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

